

БАРОДАРОН ГРИММ

МОРИ САФЕД

ДУШАНБЕ
МАОРИФ
2019

ББК 83.2 (2) точик - 8

O-83

O-83. Бародарон Гrimm. Mori safed. Душанбе, Маориф, 2019. 16 сах.

ISBN 978-99947-1-345-5

©МАОРИФ, 2019

Яке буду яке набуд, як замоне дар як кишваре подшоҳе буд. Ӯ чун подшоҳи хирадманд дар тамоми дунё машҳур буд. Мисли он ки аз осмон ба вай хабар мрасида бошад, он подшоҳ тамоми сирру асрори дунёро медонист. Аммо ӽ одати ачибе дошт. Баъди хӯро-ки нисфирузӣ, вақте ки ҳама пароканда мешуданду дастархонро меғундоштанд, хизматгори бовафояш ба подшоҳ боз як таом меовард. Он чӣ таом аст, ҳеч кас, ҳатто он хизматгор ҳам намедонист. Чунки шоҳ сарпӯши дегчаро вақте мекушод, ки ҳеч кас дар наздаш набошад ва баъд ба хӯрдан сар мекард.

Баъд аз чанде ҳисси кунчковии хизматгор зиёд гашту дигар тоқат карда натавонист ва таоми номаълумро ба хоначааш бурд. Дарро маҳкам баст ва баъд сарпӯши дегчаро кушоду дар он ҷо мори сафедро дид. Ҳавасаш омаду каме аз он бурида ҳӯрд. Ҳамин ки лукмаро фурӯ бурд, ҳамоно дар назди тиреза садои ачиби парандаҳоро шунид. Наздиктар рафту дид, ки гунчишкон байни худ суҳбат мекунанд. Ачиб,

ки он ҷавон забони гунчишконро мефаҳмид. Ҳӯрданни гӯшти мори сафед сабаб шуд, ки ӯ забони парандаҳоро фахмад.

Иттифоқан, ҳамон рӯз ангуштарини тиллоии ма-лика гум шуд ва ҳама аз хизматгари бовафои шоҳ гумонбар шуданд. Шоҳ хизматгорро даъват карда, сарзаниш намуд ва гуфт, ки агар то пагоҳ гунаҳгорро наёбад, худашро ҳамчун дузд ба маҳкама мекашад. Хизматгари вафодор бо тарсу ваҳм ва ташвиши зиёд

ба рӯйи ҳавлӣ баромад ва ба фикр фурӯ рафт, ки чӣ тавр аз балои ногаҳонӣ ва тухмати ноҳақ халос шавад. Дар лаби ҷӯйбор ҷанд мурғобӣ пару боли худро бо минқор тоза намуда, бо ҳам сӯҳбат мекарданд. Хизматгор истоду ба сӯҳбати онҳо гӯш андохт. Мурғобиҳо бо ҳамдигар ба кучо рафтанашон, чи ҳӯрданашон, дар кучо шино карданашон гап мезаданд. Яке аз онҳо ботаассуф мегуфт:

— Дар шикамам вазниние ҳис мекунам. Ман саросема мерафтamu ноҳост дар зери тирезai малика ангуштарини тиллоиро дидам ва онро фурӯ бурдам.

Ҷавони хизматгор ин гапро шуниду мурғобиро бардошт ва ба ошпазхона бурда ба ошпаз гуфт:

— Ҳамин мурғобиро бикиш. Бин, чӣ қадар фарбех шудааст.

– Бале, – гуфт ошпаз мурғобиро бардошта, – хуб фарбех шудаасту вакти бирён карданаш расидааст.

Ошпаз мурғобиро күшт ва аз шиками он ангуштарини маликаро ёфт. Ҳамин тавр хизматгори бовафо бегуноҳии худро исбот кард.

Шоҳ афсӯс хўрду хост, ки иштибоҳи худро ислоҳ кунад. Бо ин мақсад ба хизматгораш гуфт, ки ҳар чӣ ҳоҳад, ҳоҳиш кунад, агар ҳоҳад, баландтарин мансаби дарборро медиҳад. Хизматгор ин пешниҳоди шоҳро рад кард ва илтимос намуд, ки шоҳ ба ӯ асп ва пул диҳад. “Мехоҳам, ки сайру саёҳат кунам ва дунёро бинам” – гуфт ҷавони хизматгор.

Шоҳ ҳоҳиши хизматгорашро ичро кард ва ӯ ба саёҳат баромад.

Боре ҹавон аз назди күле мегузашт. Се моҳиро дид, ки дар күл ба қамишзор банд шуда буданду баромада наметавонистанд. Мегүянд, ки моҳихо гунг ҳастанд, vale хизматгор сухани онхоро шунид. Моҳихо шикоят мекарданд, ки дигар аз ин банд раҳо шуда наметавонанду бехуда нобуд мешаванд. Он ҹавон дили нарму меҳрубон дошт, бинобар ин аз асп фуромад ва моҳихоро гирифту ба об андохт.

Моҳихо аз шодиу хурсандӣ мечахиданд ва аз об сарашонро бароварда гуфтанд:

– Ту моро аз марг халос кардӣ. Мо ин некии туро ҳеч гоҳ фаромӯш намекунем. Ҳар вакте ки лозим шавад, ба ту кумак мекунем.

Чавон роҳашро давом дод ва ногаҳон дар пеши пояш дар регзор садоеро шунид. Бодикқат гӯш карду овози шоҳи мӯрчагонро шунид, ки шикоят мекард:

– Кошки одамон ва ҳайвонҳои бузургчусса моро ба ҳоламон мегузоштанд.

Инро шунида чавон зуд канори роҳ баромад.

Он вакт шоҳи мӯрчагон гуфт:

– Мо некии туро ҳеч гоҳ фаромӯш намекунем.

Агар лозим шавад, мо ҳам ба ту некӣ мекунем.

Чавони хизматгор боз роҳашро идома дод ва ба бешае расиду ду зоғро дид. Онҳо дар лонаи худ истода буданду чӯчаҳои худро ба поён мепартофтанд ва мегуфтанд:

– Гум шавед, тайёрхӯрҳо! То кай мо шуморо хӯрнем. Акнун шумо калон шудед, худатон ҳисобатонро ёбед.

Зоғчаҳои бечора ба замин афтода, аз ҷояшон бархоста натавониста бол мезаданд ва мегуфтанд:

— Ҳоло мо чӯчаҳои майдаякак ҳастем, парида на-метавонем, шумо, ки падару модари мо ҳастед, бояд ба мо хӯрок дихед. Вагарна аз гуруснагӣ мемурэм.

Хизматгори шоҳ аз аспаш фуромаду бо шамшер аспашро кушт ва гӯшташро ба зоғчаҳо дод. Чӯчаҳо сер шуданду гуфтанд:

— Мо некии туро фаромӯш намекунем. Агар мушкилие ба сарат ояд, мо ёрӣ медиҳем.

Акнун хизматгори шоҳ маҷбур буд, ки пиёда са-ёҳат кунад. Ӯ роҳи зиёдеро тай карда, нихоят, ба пой-

тахти кишваре расид. Дар кӯчаҳои он шаҳр мардуми зиёде чамъ омада, шўру мағал мекарданд. Ҳамин дам пайкори аспсаворе омаду эълон кард:

– Шоҳдухтари мамлакати мо барои худ шавҳар интихоб мекунад. Касе, ки хостгор бошад, аввал бояд шарти мушкилеро ичро кунад. Агар натавонад, ҳаёташро аз даст медиҳад.

Чавонони бисёре саъй карданд, ки шарти шоҳдухтарро ичро кунанду шавҳари ў шаванд, вале ногом аз зиндагӣ мерафтанд.

Вақте ки хизматгари шоҳ он духтарро дид, чунон мубталои ҳусни беҳамтояш гашт, ки ҷони худро ба каф гирифта, ба назди шоҳ омад ва талабгари шоҳдухтар гардид. Ўро ба соҳили баҳр оварданд. Шоҳ ангуштарино ба баҳр партофту гуфт:

— Ангуштариинро аз қаъри баҳр ёфта биёр. Агар натавонӣ, туро ба баҳр мепартоям.

Ба ҳоли ин ҷавони бечора раҳми одамон омад ва ҳама пароканда шуда рафтанд. Вай дар соҳил ҳайрон меистоду фикр мекард, ки чӣ кор кунад. Ногаҳон дид, ки се моҳӣ ба сӯяш шино карда меоянд. Онҳо ҳамон моҳиҳое буданд, ки як вақтҳо аз марг начоташон дода буд. Яке аз моҳиҳо дар даҳонаш ангуштариин дошт ва онро оварда ба пеши пойи ҷавон гузошт.

Ӯ хурсанд шуду ангуштариинро ба подшоҳ оварда дод ва умедвор буд, ки шоҳ ба қавли худ вафо мекунад.

Вале шоҳдухтар чун фаҳмид, ки домодшаванда хизматгор аст, ба ў чавоби рад дод ва талаб кард, ки боз як шартро ичро кунад. Шоҳдухтари мағур ба боғ рафт ва дар рӯйи алаф даҳ халтаи чавро реҳт.

– То сахар, пеш аз баромадани офтоб, ту бояд ин чавро ғундорӣ, – гуфт шоҳдухтар. – Ҳушёр бош, ки ягон донааш гум нашавад.

Чавон дар боғ нишаста фикр мекард, ки чӣ тавр ин шартро ичро кунад, vale ҳеч илоҷе ёфта натавонист ва ғамгин буд, ки субҳ фаро мерасаду ўро ба қатл мерасонанд.

Вакте ки нурҳои аввалини офтоб дураҳшиданд, чавони хизматгор дид, ки ҳамаи даҳ халта пур аз ҷав истодаанд ва ягон донаи ҷав гум нашудааст.

Шабона шоҳи мӯрчагон бо селаи худ омада ҷавро чида буданд.

Баъд аз ҷанде шоҳдухтар ба боғ омад ва ҳалтаҳои пурро дид ҳайрон шуд, ки ҷавон супориши мушкилро иҷро кардааст. Вале кибру ғурури худро паст накарда гуфт:

– Ҳарчанд ки ту ҳар ду шарти маро иҷро кардӣ, лекин вақте шавҳари ман мешавӣ, бояд барои ман аз дарахти ҳаёт себ биёри.

Ҷавон намедонист, ки дарахти ҳаёт дар кучо мерӯяд. Вале ўқарор дод, ки ба роҳ мебарояду ҷустуҷӯ мекунад. Қаламрави се шоҳро тай кард ва ниҳоят ба ҷангали расид. Ба зери дарахте нишаст ва хост, ки хоб

кунад. Ҳамин ҳангом хиширроси барги дарахтро шунид ва ба дасташ себи тилло омада афтод. Баъд се зоғ парида омада ба зонуи ҷавон нишастанд ва гуфтанд:

– Мо ҳамон се чӯчаи зоғ ҳастем, ки ту аз марг наҷот дода будӣ. Акнун мо қалон шудем. Вақте шунидем, ки ту себи тиллой мечӯйӣ, ба макони дурдаст, ки дар он ҷо дарахти ҳаёт мерӯяд, парида рафтем ва бароят себи тиллоро овардем.

Ҷавон шоду хурсанд шуд ва себи тиллоро ба шоҳдухтари нозанин оварда дод. Шоҳдухтар дигар баҳонаҷӯйӣ карда наметавонист. Онҳо бо ҳам себро

ду қисм карда хұрданد. Дар дили шоҳдухтар мұхаббат пайдо шуд. Җавони хизматгор ва шоҳдухтар зану шавхар шуданд ва то охири ҳаёт хушбахтона зиндагы карданд.

БАРОДАРОН ГРИММ

Мори сафед

Муҳаррир
Муҳаррири техникӣ
Рассомон
Тарроҳ

С. Некқадамов
Н. Салоҳиддинзода
Н. Амирқулова,
А. Турдиева
З. Саъдуллоев

Нашиёт барои кумаки молиявӣ чӯҳати нашири китоби мазкур ба Очонсии ИМА оид ба рушиди байналмилалӣ (USAID) изҳори миннатдорӣ менамояд. Китоби мазкур ройгон ба муассисаҳои таълимӣ тавассути Лоиҳаи USAID «Ҳамроҳ бихонем» дастрас карда мешиавад.

Ба чоп 08.08.2019 иҷозат дода шуд.
Андозаи 60x84 1/8. Коғази оғсет. Чопи оғсет.
Гарнитураи Times New Roman Tj. Ҷузъи чопӣ 2.
Супориши 91/2019. Адади нашр 10000 нусха.

Муассисаи нашриявии «Маориф»-и
Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон,
734024, ш. Душанбе, кӯчаи Аҳмади Дониш, 50.
Тел.: 222-14-66
E-mail: najmiddin64@mail.ru

Дар матбааи ҶДММ «ТоРус» ба табъ расидааст.
Суроға: Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе,
хиёбони Садриддин Айнӣ 126.
E-mail: ooo_torus@mail.ru